

इतर मागास वर्ग, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्गातील उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले आधार योजना” मध्ये सुधारीत अटींचा समावेश करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग,

शासन निर्णय, क्रमांक : आधार-२०२५/प्र.क्र. १६८/योजना-१,

नविन प्रशासकीय भवन, ३ रा मजला, हुतात्मा राजगुरु चौक, मादामा कामा मार्ग,

मंत्रालयासमोर, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ०३ नोव्हेंबर, २०२५.

वाचा :- १. शासन निर्णय, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, क्र.वगृयो-२०२२/प्र.क्र.११/योजना-५, दि.१३.१२.२०२३

२. शासन निर्णय, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, क्र.वगृयो-२०२२/प्र.क्र.११/योजना-५, दि.११.०३.२०२४

प्रस्तावना :-

इतर मागास वर्ग, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती (इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाकडून भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाच्या विद्यार्थ्यांकरीता निर्वाह भत्याची पंडित दीनदयाल उपाध्याय स्वयंम योजना कार्यान्वित असल्यामुळे सदर योजनेचा लाभ घेत असलेले /घेणारे भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाचे विद्यार्थी वगळून) आणि विशेष मागास प्रवर्गातील उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रति जिल्हा ६०० या प्रमाणे एकूण २१,६०० विद्यार्थ्यांकरिता “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले आधार योजना” राबविण्यास दि.१३.१२.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच, सदर योजना राबविण्यासाठी आवश्यक निकष व अटी दि.११.०३.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आल्या आहेत. त्यापैकी, काही अटींमध्ये सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

इतर मागास वर्ग, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती (इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाकडून भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाच्या विद्यार्थ्यांकरीता निर्वाह भत्याची पंडित दीनदयाल

उपाध्याय स्वयंम योजना कार्यान्वित असल्यामुळे सदर योजनेचा लाभ घेत असलेले /घेणारे भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाचे विद्यार्थी वगळून) आणि विशेष मागास प्रवर्गातील उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले आधार योजना” या योजनेसाठी पुढील अटींचा समावेश करण्यात येत आहे.

१) वसतिगृहामध्ये जागा रिक्त नसल्यास सदर योजनेतर्गत सन २०२५-२०२६ पासून पुढे विहीत मुदतीत अर्ज करणाऱ्या व्यावसायिक तसेच बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देय राहील. तदनंतर, या योजनेतर्गत जागा रिक्त राहिल्यास पात्र विद्यार्थ्यांची गैरसोय होऊ नये हे विचारात घेता, द्वितीय वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना सदर योजनेतर्गत प्रवेश देय राहील. तरीही जागा रिक्त राहिल्यास अनुक्रमे तृतीय व चतुर्थ वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देय राहील. तथापि, द्वितीय, तृतीय व चतुर्थ वर्षात प्रवेश घेताना १२ वी परिक्षेच्या अंतिम निकालाचे गुण विचारात घ्यावे.

२) काही व्यावसायिक तसेच बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे वर्ष हे १२ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीचे असते. यामुळे, अभ्यासक्रमाच्या मध्यावधी मध्ये या योजनेकरीता अर्ज केल्यास या योजनेतर्गत लाभ देण्यात यावा. तसेच, व्यावसायिक/बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश प्रक्रिया उशिराने पार पडतात अशावेळी देखील विद्यार्थ्यांचा सदर योजनेकरीता अंतर्भाव करावा. (उदा.-वैद्यकीय अभ्यासक्रम दीड वर्षांचा असल्याने, या शाखेतील विद्यार्थ्यांना मध्यावधीमध्ये प्रवेश देण्यात यावा.)

३) सदर योजनेतर्गत एकूण प्रवेश संख्येच्या ७०% जागा व्यावसायिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी व ३०% जागा बिगर व्यावसायिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी निश्चित केल्या आहेत. त्यामध्ये जिल्ह्यातील व्यावसायिक/बिगर व्यावसायिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची जागा रिक्त राहिल्यास, सदर जागा आंतर परावर्तनाने भरण्याची कार्यवाही संबंधीत सहाय्यक संचालक यांनी त्यांच्या स्तरावर करावी.

४) शासन निर्णय दि.१३.१२.२०२३ मधील क्षेत्र व त्यानुसार देय लाभ यामध्ये क्षेत्राच्या सीमा निर्धारणात खालील प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	खर्चाची बाब	मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, नवी मुंबई, ठाणे, पुणे, पिंपरी- चिंचवड, नागपूर या ठिकाणी उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर महसूली विभागीय शहरातील व उर्वरीत क वर्ग महानगर पालिका क्षेत्रामध्ये उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर जिल्ह्याच्या ठिकाणी तसेच महानगर पालिकेच्या हद्दीपासून ५ कि.मी. परिसरात असलेली महाविद्यालये/ शैक्षणिक संस्था या ठिकाणी अनुज्ञेय रक्कम	तालुक्यात उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम (रकाना २,३ व ४ मधील क्षेत्र वगळून इतर क्षेत्र)
	१	२	३	४	५
१	भोजन भत्ता	रु.३२,०००/-	रु.२८,०००/-	रु.२५,०००/-	रु.२३,०००/-
२	निवास भत्ता	रु.२०,०००/-	रु.१५,०००/-	रु.१२,०००/-	रु.१०,०००/-
३	निर्वाह भत्ता	रु. ८,०००/-	रु. ८,०००/-	रु. ६,०००/-	रु. ५,०००/-
प्रति विद्यार्थी एकूण देय रक्कम (१० महिन्यांसाठी)		रु.६०,०००/-	रु.५१,०००/-	रु.४३,०००/-	रु.३८,०००/-

५) सदर योजनेकरीता संदर्भीय शासन निर्णय दि.१३.१२.२०२३ व दि.११.०३.२०२४ मधील इतर अटी व शर्ती या कायम राहतील.

२. सदरहू शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५११०३१३१३४०४४३४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दिनेश चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२. मुंबई/नागपूर.

२) मा. मंत्री (इ.मा.ब.क.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ३) सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे.
- ५) जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे,
- ६) सर्व प्रादेशिक उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग,
- ७) सर्व सहाय्यक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग,
- ८) निवासी लेखा परिक्षक, मुंबई.
- ९) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- ११) निवड नस्ती (योजना-१).